ALOCUŢIUNE DE DESCHIDERE

Domnilor academicieni şi profesori, stimaţi invitaţi, dragi colegi,

Permiteţi-mi, mai întâi, să adresez un cuvânt de bun venit tuturor celor care au răspuns cu căldură invitaţiei noastre, cercetătorilor şi universitarilor din ţară şi din străinătate, oaspeţilor de la Cosenza, Bari sau Köln, precum şi colegilor de la Bucureşti, Iaşi, Timişoara, Oradea şi Craiova, pentru care Clujul devine, la fiecare început de toamnă, un punct obligatoriu pe harta manifestărilor ştiinţifice de rezonanţă. Să nu-i uităm nici pe descendenţii lui Sextil Puşcariu cu care ne reîntâlnim azi. Casa lui Sextil Puşcariu, lăcaşul vechiului Muzeu al Limbii Române, îşi deschide, aşadar, şi în acest an larg porţile.

Salutăm prezenţa în mijlocul nostru a Domnului primar Emil Boc, care a îmbrăţişat din nou, cu acelaşi entuziasm, ideea reuniunii noastre ştiinţifice, „Zilele Sextil Puşcariu", înscrise sub genericul „Cluj-Napoca 2021 – Capitală culturală europeană". Este meritoriu faptul că ştiinţele umaniste, filologia în speţă, se bucură tot mai mult de atenţia şi simpatia oficialităţilor locale, decise să se implice efectiv în ceea ce ar putea conferi Clujului un blazon inconfundabil de nobleţe spirituală.

Ne onorează cu participarea Domniei Sale academicianul Eugen Simion, preşedintele Secţiei de Filologie şi Literatură a Academiei Române, arhitectul marilor proiecte istorico-literare din ultimele decenii – ne gândim doar la *Dicţionarul general al literaturii române* şi la colecţia „Pleiade" –, construcţii monumentale la care nu am pregetat să punem umărul. Credem că cercetătorii clujeni şi-au etalat, în această privinţă, numai o parte din potenţialul de care dispun.

Suntem bucuroşi de reîntâlnirea cu Domnul academician Ioan-Aurel Pop, rectorul de astăzi al Universităţii clujene, rectitorită cu 95 de ani în urmă, sub o nouă zodie, de patronul şi şeful de şcoală înscris pe genericul acestei conferinţe. Îi admirăm invitatului nostru obstinaţia cu care încearcă să demonstreze că istoria noastră nu se poate rescrie numai dintr-un unghi deconstructiv, brutal demitologizant.

Îmi exprim, de asemenea, plăcerea de a-l saluta în mijlocul nostru şi pe Domnul academician Emil Burzo, fizician de excepţie, preşedintele filialei Cluj a Academiei Române, care ne este alături în toate aceste proiecte.

Nu în ultimul rând, agreăm prezenţa aici a colegului nostru, profesorul Gheorghe Chivu, membru corespondent al Academiei Române, alături de care am conceput – şi vom continua să o facem – multe lucrări filologice de referinţă.

Prima ediţie a „Zilelor Sextil Puşcariu", desfăşurată în urmă cu doi ani, a fost gândită ca un tip de manifestare ştiinţifică ce-şi refuză în primul rând festivismul, celebrarea unei personalităţi exclusiv la date calendaristice rotunde, cu o tentă voit hagiografică. Paleta bogată a studiilor puşcariene care a fost abordată în ediţia inaugurală din 2013, unghiul novator al comunicărilor privind moştenirea lingvistică şi istorico-literară a lui Sextil Puşcariu, decelarea căilor multiple de cercetare umanistă pe care le-a trasat savantul ne-au întărit convingerea că posibilităţile de a redescoperi faţetele unei personalităţi complexe sunt departe de a fi finite. Stă măr-

Caietele Sextil Puşcariu, II, 2015, Cluj-Napoca, p. 13–15

BDD-A22887 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:52:48 UTC)

turie în acest sens noua publicaţie pe care am lansat-o, „Caietele Sextil Puşcariu", reînnodând, la fel ca „Dacoromania", o tradiţie pe care ne-am asumat-o. Să adăugăm la aceasta faptul că, la iniţiativa rectorului, o parte dintre lucrările ediţiei din 2013 ale conferinţei noastre au alcătuit sumarul primului număr al noului buletin intitulat „Personalităţi ale Universităţii Babeş-Bolyai", prima apariţie din acest an fiind dedicată, în mod firesc, lui Sextil Puşcariu.

Orice scepticism al unora privind capacitatea de a duce pe umeri încă o publicaţie ştiinţifică pare să se frângă din start, din moment ce ne-am întrunit din nou, iată, în acest septembrie capricios, pentru a audia un număr de aproape 60 de comunicări, la care se adaugă lansări de carte, dezbateri şi mese rotunde. Vreau să remarc, în acest context, că vom continua seria medalioanelor comemorative. Dacă în urmă cu doi ani am evocat-o pe nepoata savantului, regretata lingvistă Magdalena Vulpe, de data aceasta vom rememora figura unei lexicografe de neuitat: Lia Manoilescu-Puşcariu, fiica marelui lingvist, despre care Iorgu Iordan spunea cândva că mulţi dintre lexicografii de după 1950 au fost, într-un fel, „elevii" acestei Doamne. Comunitatea ştiinţifică n-ar trebui să facă abstracţie de faptul că pasiunea cercetării într-un anumit domeniu se poate transmite benefic şi la propriii urmaşi.

Actele prezentei conferinţe vor alcătui, aşadar, sumarul volumului al doilea din „Caietele Sextil Puşcariu", o publicaţie de tip *proceedings*, care a început să prindă deja contur. Trebuie să recunoaştem că titlul periodicului s-a născut după terminarea conferinţei din urmă cu doi ani, în faza de editare a volumului, şi suntem decişi să depăşim cu mult numărul de apariţii ale publicaţiei omonime din 1952–1953, de la Roma, iar apoi de la Seatle. Dar viabilitatea unei astfel de întreprinderi editoriale depinde, în primul rând, de colaboratori, de toţi cei prezenţi astăzi aici, de lingvişti, filologii, istoricii şi istoricii literari care împărtăşesc aceeaşi febră a cercetării, convinşi că această muncă neobosită nu poate rămâne doar un demers singular, ea însemnând, în acelaşi timp, schimb de idei, dezbaterea ultimelor noutăţi în domeniu, impunerea celor mai bine fundamentate interpretări.

Ideea subiacentă care ne-a călăuzit în iniţierea şi promovarea acestei Conferinţe Internaţionale a fost aceea de a crea, totodată, un cadru propice pentru un proiect ambiţios, pe care nu ar mai trebui să-l mai amânăm mult timp: editarea ştiinţifică integrală a scrierilor puşcariene. O ediţie critică academică, impunătoare, în paginile căreia să se regăsească întreaga operă magistrală a lui Sextil Puşcariu (de la istoria şi teoria limbii române la romanistică, de la istoria literaturii la memorialistică), ar fi visul cel mai frumos al generaţiei noastre, vis pe care suntem chemaţi să-l transpunem în realitate. Colegii noştri de la Iaşi ne-au devansat prin începerea editării scrierilor lui A. Philippide, şeful şcolii lingvistice ieşene, fapt care ar trebui să ne ambiţioneze o dată în plus. Şi, în mod firesc, reeditarea operei mentorului clujean ar trebui încununată cu scrierea unei monografii reprezentative despre „capul cel mai original" din lingvistica noastră, cum îl definea Eugeniu Coşeriu pe Sextil Puşcariu.

BDD-A22887 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:52:48 UTC)

Mulţumindu-vă, încă o dată, pentru prezenţa atât de semnificativă care ne onorează, declar deschise lucrările Conferinţei Internaţionale „Zilele Sextil Puşcariu”, ediţia a doua. Nu înainte de a vă propune să medităm împreună la un scurt pasaj din articolul programatic pe care Sextil Puşcariu îl semna în deschiderea primului volum din „Dacoromania”, apărut în 1921:

> „De la această datorie naţională şi cerinţă a vremii nu se poate sustrage nici Muzeul Limbei Române; cu atât mai puţin, cu cât interesul ştiinţific pentru limba maternă există de fapt la aproape fiecare om. Dacă studiile filologice nu mai interesează astăzi publicul mare în măsura în care ele pasionau pe părinţii şi moşii noştri, vina o poartă înainte de toate filologii înşişi. Aceştia, rupând în mod lăudabil cu romantismul ce stăpânea generaţia trecută, în loc de a păstra cald interesul pentru studiul limbei, popularizând mijloacele ştiinţifice ale şcoalei celei nouă, s-au închis în turnul de fildeş, pierzându-se în lucrări de amănunt pe care diletanţii nu le mai puteau urmări”.

EUGEN PAVEL

Directorul Institutului de Lingvistică şi Istorie Literară „Sextil Puşcariu”

BDD-A22887 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:52:48 UTC)